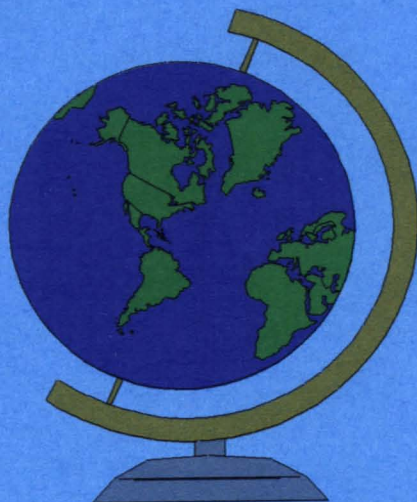

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
20-500 Biała Podlaska
tel. (083) 943 61-11

Biuletyn Informacyjno Metodyczny

Nr 3 – sierpień 2003

Zmiany w administrowaniu oświatą szły w kierunku decentralizacji, przekazując coraz większe uprawnienia na szczebel regionalny, lokalny, aż do szkolnego oraz samemu społeczeństwu. Pewną nowością jest wprowadzenie do zarządzania szkołą metod wywodzących się z biznesu. Coraz częściej zdarza się, że dyrektorem zostaje nie nauczyciel, wybrany przez społeczność szkolną, ale menedżer, mianowany przez władze lokalne lub regionalne.

Europejskim ideałem wychowawczym stała się edukacja dla pokoju zgodna z „Europejską konwencją praw człowieka”, przyjętą przez Radę Europy w 1950 roku.

„Demokracja”, „człowiek” i „Wspólna Europa” to hasła określające współczesny kierunek edukacyjno-wychowawczy szkoły państw „piętnastki.

Opracowała:

Iwona Kulhawczuk

nauczyciel Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1

Literatura:

1. „Struktury systemów kształcenia ogólnego i zawodowego w Unii Europejskiej” wydane przez Krajowe Biuro EURYDICE, Warszawa 1998.
2. Dziewulak „Systemy szkolne Unii Europejskiej” wydawnictwo „Żak”, Warszawa 1997.
3. „Unia Europejska. Informator dla młodzieży” wydane przez Centrum Informacji Europejskiej.

METODY AKTYWIZUJĄCE WYKORZYSTYWANE

W CZASIE ZAJĘĆ Z ZAKRESU EDUKACJI EUROPEJSKIEJ

W związku z aspiracjami Polski do członkostwa w Unii Europejskiej pojawiły się nowe cele i wyzwania, którym musi sprostać nasza rodzima edukacja. Konieczne jest więc poszerzenie treści nauczania i wychowania o elementy wiedzy o Europie, państwach europejskich, wspólnym dziedzictwie duchowym, tradycji humanistycznej oraz promowanie aksjologicznych wartości w wychowaniu.

Edukacja europejska może i powinna być skierowana do wszystkich grup wiekowych. Nawet najmłodszy uczniowie w czasie zajęć dydaktyczno – wychowawczych zdołają samodzielnie odkryć i dostrzec walory poszczególnych krajów europejskich, poznać ich historię, osiągnięcia naukowe, czy kulturowe oraz perspektywy ich rozwoju.

Należy jednak pamiętać, że głównym czynnikiem wpływającym na efektywność nauczania i wychowania jest właściwie ukierunkowana aktywność własna dziecka. Stosowanie określonych metod pracy niejako zmusza uczniów do czynnego udziału w zajęciach. Aktywnie przeżywając zdobytą wiedzę o świecie, uczą się nowych zachowań lub modyfikują stare, weryfikują lub zmieniają sądy czy też swoje przekonania.

Metody aktywizujące należą do tych metod, które zwiększają czynny udział uczniów w zajęciach dydaktyczno – wychowawczych, ograniczają także rolę nauczyciela do pomagania uczącym się w realizacji przez nich określonych celów kształcenia oraz kontroli ich postępów.

Przedstawione poniżej przykładowe metody aktywizujące można z powodzeniem stosować w czasie realizacji zajęć z zakresu edukacji europejskiej:

ANALIZA PRZYPADKU

Analiza przypadku jest metodą interpretacji zdarzeń rzeczywistych lub opracowanych na użytek określonego problemu. Metoda ta pobudza do myślenia, działania, surowej oceny oraz poszukiwania wyjścia z trudnej sytuacji. Punktem wyjścia do analizy przypadku może być na przykład wycinek prasowy lub zaistniała sytuacja.

Problem do rozstrzygnięcia metodą przypadku:

„Jak wyglądałaby Europa bez granic?”

„Czy warto wprowadzić jednolitą walutę europejską także w Polsce?”

LINIA CZASU

Linia czasu to metoda wizualnego przedstawiania problemu, z uwzględnieniem i ukazaniem jego następstw czasowych. Dobrze jest dodać krótkie opisy tych wydarzeń lub zdjęcia z podpisami, względnie zaprezentować je w innej krótkiej i czytelnej formie.

Na mapie Europy zaznaczamy przykładowo:

„Wynalazki cywilizacji europejskiej”

„Ważne wydarzenia historyczne Europy”

„Osiągnięcia kultury europejskiej”

BURZA MÓZGÓW

Metoda ta znana także jako „fabryka pomysłów”, „gielda pomysłów”, czy też „sesja odroczonego wartościowania” polega na podawaniu rozwiązań, dowolnych skojarzeń, które niesie wyobrażenia i chwilowy błysk natchnienia, związanych z podanym przez prowadzącego zajęcia hasłem. Następnie zgromadzone słownictwo klasyfikują według podanego, czy ustalonego kryterium. Tą metodą można uzyskać skojarzenia ze słowami na przykład:

„Francja”

„Europejczyk”

SESJE „BIERZ I DAJ”

Głównym celem tej metody jest wzajemne uczenie się. W czasie sesji wszyscy jej uczestnicy muszą się wypowiedzieć na określony wcześniej temat, dzieląc się równocześnie swoją wiedzą. Praca przebiega w czteroosobowych zespołach. Każdy uczeń przedstawia i podaje informacje, ale tylko nowe, nie powtarzając tych wypowiedzianych wcześniej przez poprzedników. Ważne jest, by wypowiedź rozpoczynało dziecko, które uważa, że wie najmniej na dany temat. Tematem sesji może być kolejno każdy europejski kraj i panujące w nim na przykład zwyczaje bożonarodzeniowe:

„Co wiem o tradycjach bożonarodzeniowych w Niemczech?”

„Co wiem o tradycjach bożonarodzeniowych w Wielkiej Brytanii?”

KULA ŚNIEGOWA

Metoda ta polega na definiowaniu pojęć w oparciu o własne skojarzenia, doświadczenia, wiadomości czy zdobyte wcześniej informacje. Każde dziecko zapisuje własną definicję danego pojęcia. Następnie dzieci grupują się w pary i próbują wspólnie stworzyć jedną definicję. Podobnie postępują w czwórkach, ósemkach, ... aż na dużym arkuszu powstanie wypracowana wspólnie przez cały zespół definicja. Odczytaną definicję porównuje się z tą, która zawarta jest w encyklopedii. Hasło do opracowania tą metodą:

„Unia”

„Europa”

DIAMENTOWE USZEREGOWANIE

Metoda ta jest także znana pod nazwą „karo”. Układ priorytetów przypomina kształt „diamentu” lub właśnie „karo”. Struktura tej propozycji zmusza grupę do porozumienia drogą negocjacji i kompromisu, według zasady: najważniejsze, mniej ważne, najmniej ważne. Tę metodę można wykorzystać w pracy nad zadaniem:

„Jakie miejsca odwiedzamy w czasie wycieczki do Grecji?”

METODA PROJEKTU

Metoda ta polega na wykonywaniu przez uczniów zadań obejmujących większą partię materiału poprzez samodzielne poszukiwania pod kierunkiem nauczyciela. Istnieją dwa rodzaje projektów:

- projekty badawcze: album poświęcony na przykład Szwecji;
- projekty działania lokalnego: plac zabaw dla dzieci zgodny z wymogami europejskimi

ETIUDA PANTOMICZNA

Metoda ta polega na wyrażaniu gestem, ruchem, mimiką charakterystycznych cech danej postaci realnej bądź fantastycznej czy określonych treści.

Na podstawie zaprezentowanego obrazu czy scenki zadaniem pozostałych uczniów może być na przykład rozpoznanie:

„Postaci literackich europejskich pisarzy”

„Reprezentantów danego kraju europejskiego”

GRAFFITI

To metoda, dzięki której można wytworzyć i wzmocnić dobry klimat w grupie oraz kształcić u dzieci twórcze myślenie. Są to zabawy w niedokończone zdania. Jest to dobry sposób na dzielenie się z innymi swoimi pomysłami, na dostrzeganie różnych aspektów zawartych w jednym temacie, a także przyjmowanie przez dzieci do wiadomości nowych niezwykłych pomysłów. Tą metodą można opracować temat:

„Jak należy postępować, abyśmy byli tolerancyjnymi Europejczykami?”

Zadaniem uczniów byłoby dokończenie zdań:

- Proponujemy, aby ...
- Na pewno będziemy ...
- Mamy nadzieję, że ...
- Zapewniamy, że ...

METODA TRÓJKĄTA

Metoda ta służy przede wszystkim twórczemu rozwiązywaniu problemów. Charakterystyczny układ – trójkąt odwrócony wierzchołkiem do dołu symbolizuje problem. Istota metody ogranicza się do zdefiniowania problemu, określenia przyczyn podtrzymujących problem i wyszukiwaniu rozwiązań, które by usunęły przyczyny podtrzymujące sytuację problemową. Tą metodą można rozwiązać problem:

„Co należy zrobić, aby podróżowanie po Europie było sprawne i bezpieczne?”

GRY PLANSZOWE

Metoda ta uczy ścisłego przestrzegania reguł, integruje różne dziedziny aktywności oraz przyspiesza rozwój. Gry tworzy się, gdy chcemy sprawdzić zdobyte przez uczniów wiadomości. Jest to także sposób na zdobywanie nowych wiadomości oraz niekonwencjonalna metoda na doskonalenie różnych umiejętności.

Uczniowie mogą sami przygotowywać grę planszową lub na przykład domino europejskie.

Opracowały:

Edyta Panasiuk

Marta Podobińska

nauczyciele Szkoły Podstawowej Nr 9

SCENARIUSZ LEKCJI JEZYKA POLSKIEGO W KLASIE SZÓSTEJ

TEMAT: *Poetycka wędrówka po Europie ... - Cz. Miłosz*

„Ojciec objaśnia”.

Czas lekcji: 90 minut

Cele:

uczeń:

- czyta tekst ze zrozumieniem
- wskazuje adresata wypowiedzi
- konkretyzuje osobę mówiącą w wierszu
- nazywa środki poetyckie
- określa rolę środków poetyckich w utworze
- uzasadnia swoje stanowisko, argumentuje
- redaguje wypowiedź zgodnie z intencją
- dostrzega różnice między tekstem informacyjnym i poetyckim
- korzysta z różnych źródeł informacji
- posługuje się atlasem geograficznym, mapą, przewodnikiem turystycznym
- korzysta ze słownika frazeologicznego, słownika wyrazów obcych, słownika języka polskiego, słownika wyrazów bliskoznacznych
- kształtuje postawę otwartości i dialogu przez poznanie Europy jako wspólnoty historycznej, geograficznej i kulturowej
- planuje i organizuje własną pracę
- dokonuje samooceny własnej pracy
- rozwija poczucie przynależności nie tylko do własnego kraju, jak również do wspólnego „europejskiego domu”.

Metody pracy: praca z tekstem, problemowa, działań praktycznych

Formy pracy: praca indywidualna, grupowa

Pomoce dydaktyczne:

- teksty wierszy Cz. Miłosza „Ojciec objaśnia”, „Z okna”
- gazetka „Najpiękniejsze zakątki Europy”
- wystawa książek, albumów, przewodników poświęconych zabytkom Europy
- nagranie „Ody do radości” Beethovena
- tablice ilustrujące wiadomości z teorii literatury (środki poetyckie)
- krzyżówka
- mapa fizyczna Europy, atlasy, przewodniki, widokówki
- słowniki
- karta pracy ucznia

ETAPY LEKCJI	PRZEBIEG LEKCJI	UMIEJĘTNOŚCI KLUCZOWE	UWAGI
1.	2.	3.	4.
ZAANGAŻOWANIE	<p>1. Wysłuchanie fragmentu „Ody do radości” Beethovena.</p> <p>2. Rozwiązanie krzyżówki (hasło: „wędrówka”).</p> <p>3. Podział klasy na zespoły:</p> <p>a) uczniowie odmieniają w l. poj. rzeczownik „Europa”, oddzielają końcówki od tematu, wypisują tematy oboczne, nazywają oboczności;</p> <p>b) uczniowie dopisują wyrazy pokrewne i bliskoznaczne do rzeczownika „wędrówka”;</p> <p>c) uczniowie tworzą przymiotniki od rzeczowników:</p> <p>Warszawa -</p> <p>Praga -</p> <p>Alpy -</p> <p>Włochy -</p> <p>Rzym -</p> <p>Paryż -</p> <p>d) uczniowie wyjaśniają znaczenie słowa „bazylika” na podstawie słownika wyrazów obcych;</p> <p>e) uczniowie wyjaśniają znaczenie frazeologizmu „kolebka kultury” na podstawie słownika frazeologicznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie zespołu klasowego • komunikowanie: uczeń - nauczyciel i uczeń - uczniowie • zaangażowanie zespołów i ustalenie zasad współdziałania grupy • komunikowanie: uczeń - uczeń 	<p>Uczniowie na tle muzyki Beethovena („Oda do radości”) cicho czytają wiersz Cz. Miłosza „Z okna” i określają temat utworu poetyckiego.</p>

PREZENTACJA	Przedstawiciele grup prezentują wyniki pracy zespołów.	<ul style="list-style-type: none"> • komunikowanie się: klasa - nauczyciel 	Kształcenie umiejętności korzystania ze słowników.
ZAANGAŻOWANIE	<p>1. Odczytanie wiersza „Ojciec objaśnia” przez nauczyciela – uczniowie zwracają uwagę na osobę mówiącą i adresata wypowiedzi.</p> <p>2. Uczniowie wskazują podobieństwa między utworami poetyckimi Cz. Miłosza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie i organizowanie uczenia się • efektywne współdziałanie 	Wykorzystanie wierszy Cz. Miłosza („Ojciec objaśnia” „Z okna”) Uczniowie uzupełniają zad. 1 (karty pracy ucznia)

BADANIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis tematu lekcji: Poetycka wędrówka po Europie ... - Cz. Miłosz „Ojciec objaśnia” 2. Nawiązanie do tematu: Wyznaczenie trasy wędrówki ojca i dziecka po Europie. Wypisanie i zaznaczenie na konturowej mapie Europy miejsc, o których opowiada ojciec. 3. Uczniowie charakteryzują sposób przedstawienia poszczególnych miejsc, dopisując określenia do podanych rzeczowników (Karta pracy ucznia – zad. 2) 4. Analiza środków poetyckich (nazwanie i przykłady) – podział klasy na grupy. <ol style="list-style-type: none"> a) porównania: "I cień ucieka, jakby biegł naprawdę" "Italia leży niby talerz modry" b) epitety kolorystyczne: "białą pianą" "słońca złotego" "talerz modry" "mgły niebieskiej" c) epitety oceniające: "sławne miasto" "zamek cudny" "pięknych miast" d) metafory: "promień równiny dotyka" "z chmurki wiszą deszczu struny" "w słońca złotego kąpieli Italia leży" "Paryż chce wiezy towarzyszyć krokom" 	<ul style="list-style-type: none"> • skuteczne komunikowanie się • rozwiązywanie problemów w sposób twórczy • wnioskowanie (rola środków poetyckich) 	<p>Grupy otrzymują mapę Europy i jej kontur.</p> <p>Poszczególne grupy analizują określone miejsca wędrówki, wyszukując właściwe fragmenty utworu.. Uczniowie nazywają środki poetyckie i określają ich rolę w utworze.</p>
----------------	--	---	---

<p style="text-align: center;">PRZEKSZTAŁCANIE</p>	<p>1. Uczniowie konkretyzują osobę mówiącą.</p> <p>2. Postawienie problemu: Jaki jest cel wypowiedzi ojca? Uczniowie uzupełniają zdanie: Ojciec opowiada o Europie, aby</p> <p>3. W jaki sposób postać mówiąca przedstawia wybrane miasta Europy?</p> <p>a) Z piątej strofy wypisz informacje o Paryżu.</p> <p>b) Porównaj wypisane informacje z fragmentem poetyckim (piąta zwrotka) – praca w grupie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja w zespole • planowanie • efektywne współdziałanie w zespołach 	<p>Uczniowie zwracają uwagę na tytuł wiersza i formę czasownika w ostatnim wersie.</p> <p>Uczniowie zwracają uwagę na środki poetyckie.</p>
<p style="text-align: center;">PREZENTACJA</p>	<p>1. Prezentacja pracy w grupach.</p> <p>2. Podsumowanie: Czym różni się język poetycki od języka informacyjnego? (np. przewodnika turystycznego po Francji). Np. Poeta mówi o Paryżu nie po to, by przekazać informacje, lecz by</p> <p>W tym celu stosuje</p> <p>np.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność za sposób rozwiązywania i przedstawienia rezultatów pracy • skuteczne porozumiewanie • argumentowanie, uzasadnienie swojego stanowiska 	
<p style="text-align: center;">REFLEKSJA</p>	<p>1. Ocena przebiegu zajęć i samoocena uczniów.</p> <p>2. Ewaluacja – metoda nie dokończona zadania: "Ojciec objaśnia" Cz. Miłosza jest utworem poetyckim, ponieważ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obiektywna ocena siebie, satysfakcja z efektów pracy 	<p>Każdy uczeń określi swój udział w pracy zespołu, zaznaczając na kartce plusy (1-5)</p>

Praca domowa:

1. Z wiersza „Ojciec objaśnia” wypisz porównanie. Namaluj je najładniej jak potrafisz.
2. Opracuj trasę wędrowki po Europie – na podstawie wiersza. Do miast europejskich (Warszawa, Praga, Rzym, Paryż) dopisz informację, która zachęci turystę do zwiedzania tych miejsc.
3. Napisz kartkę z wakacji z wybranego miasta Europy. W kilku zdaniach przekonaj kolegę lub koleżankę, że warto tu przyjechać.
Poprawnie zaadresuj kartkę.

Opracowały:

Beata Chudek

Iwona Samoszuk

nauczycielki Szkoły Podstawowej Nr 9

KARTA PRACY UCZNIĄ

1.

Tytuł wiersza	Kto to mówi?	Do kogo?	O czym?

2.

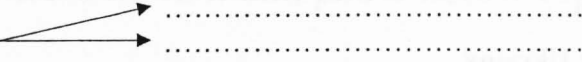
a) *Grupa I*

Warszawa

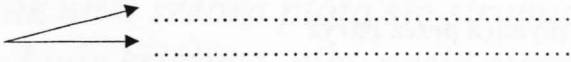
b) *Grupa II*

Praga

c) *Grupa III*

Alpy

d) *Grupa IV*

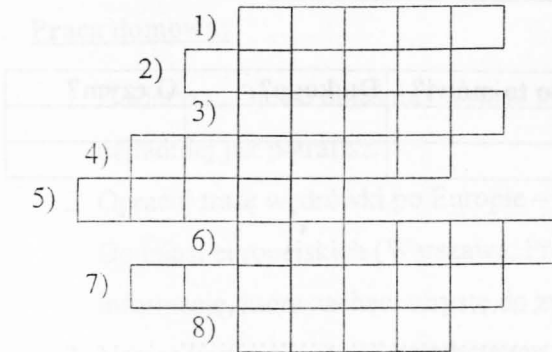
Italia

e) *Grupa V*

Rzym

f) *Grupa VII*

Paryż

KRZYŻÓWKA

- 1) Najdłuższa rzeka Polski
- 2) Państwo, którego stolicą jest Budapeszt
- 3) Przepływa przez Budapeszt
- 4) Miasto europejskie przez wiele lat podzielone na dwie części murem
- 5) Stolica Ukrainy
- 6) Kraj leżący na Półwyspie Apenińskim
- 7) Rzeka płynąca przez Paryż
- 8) Pasma górskie leżące na pograniczu Francji, Włoch i Szwajcarii

Czesław Miłosz

„Z okna”

*Za polem, lasem i za drugim polem
Ogromna woda białym lustrem lśni się.
A na niej ziemia złotawym podolem
Nurza się w morzu jak tulipan w misie.*

*Ojciec powiada, że to Europa.
W dnie jasne całą widać jak na dłoni,
Dymiącą jeszcze po wielu potopach,
Mieszkanie ludzi, psów kotów i koni.*

*Miast kolorowych iskrzą się tam wieże,
Jak nitki srebra plotą się strumienie
I gór księżyce, niby gęsie pierze,
To tu, to ówdzie zaścielają ziemię.*

Czesław Miłosz

„Ojciec objaśnia”

Tam , gdzie ten promień równiny dotyka
I cień ucieka, jakby biegł naprawdę,
Warszawa stoi, ze wszystkich stron odkryta,
Miasto nie stare, ale bardzo sławne.

Dalej, gdzie z chmurki wiszą deszczu struny,
Pod pagórkami z akacjowym gajem,
To Praha. Nad nią zamek widać cudny,
Wsparty na górze starym obyczajem.

To, co krainę białą pianą dzieli,
To Alpy. Czarność – to są lasy jodły.
Za nimi, w słońca żółtego kąpieli,
Italia leży niby talerz modry.

Z pięknych miast, których wznosi się tam wiele,
Rzym rozpoznacie, chrześcijaństwa stolice,
Po tych okrągłych dachach na kościele,
Czyli świętego Piotra bazylice.

A tam, na północ, za morską zatoką,
Gdzie mgły niebieskiej chwieje się równia,
Paryż chce wieży towarzyszyć krokom
I stado mostów ponad rzeką wspina.

Inne miasta Paryżowi wtórzą
Szkłem ozdobione, okute żelazem.
Ale na dzisiaj było by za dużo.
Resztę opowiem kiedyś innym razem.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH
DLA KLASY III Z EDUKACJI EUROPEJSKEJ

OŚRODEK TEMATYCZNY : Polska nasza Ojczyzna

TEMAT : Młody Polak w Europie

Kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty rodzinnej, społeczności szkolnej, środowiska lokalnego, regionu, kraju, kontynentu.

CELE :

Uczeń:

- zna nazwy państw należących do Unii Europejskiej,
- używa wielkich liter w zapisie nazw państw i innych geograficznych,
- określa nastrój wiersza,
- swobodnie wypowiada się pełnymi zdaniami na określony temat,
- dostrzega nastrój radości w utworze poetyckim,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- rozwiązuje i układa zadania tekstowe na porównywanie różnicowe,
- ilustruje środkami malarskimi treść wiersza,
- z ciekawością słucha rytmów innych narodów i improwizuje je ruchowo,
- docenia znaczenie przyjaźni z ludźmi całego świata,
- jest dumny z przynależności narodowej.

METODY : pokaz, rozmowa kierowana, ćwiczenia praktyczne, metody problemowo – twórcze.

FORMY : indywidualna, zbiorowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE : zagadka, mapa Europy i świata, wiersz W. Grodzińskiej „Braciszkanie z całego świata, kasetą z melodiami innych narodów, podręcznik „Wesoła szkoła”, teksty do pracy samodzielnej, kartoniki z nazwami państw.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Wprowadzenie do tematu zajęć :

*„Zmień literę w słowie – dym,
a będziesz mógł zamieszkać w nim.
Może być mały lub duży,
ale zawsze jest najmiłszym miejscem na świecie.”
(DOM)*

2. Określenie w jakim kraju mieszkamy i na jakim kontynencie. Wskazanie na mapie położenia Polski , Europy.
3. Odczytanie z tablicy nazw państw. (Niemcy, Francja, Litwa, Włochy, Wielka Brytania, Hiszpania, Polska , Węgry, Rumunia, Grecja)
Postawienie problemu - Co łączy te państwa ? (wszystkie te kraje leżą w Europie).
4. Zaprezentowanie materiałów o Unii Europejskiej przygotowanych przez uczniów z wykorzystaniem różnych źródeł informacji.
5. Wybranie i podkreślenie nazw państw - umieszczonych na tablicy, należących do Unii Europejskiej. Korzystając z mapy w podręczniku s. 117 dopisanie pozostałych państw należących do Unii Europejskiej.
6. Słuchanie melodii różnych narodów. Improwizowanie ruchem utworów.
7. Uzupełnianie zdań z lukami podanymi wyrazami : kontynent, Europy, w Europie, w środku, Europejczykami

Uzupełnij luki w zdaniach podanymi niżej wyrazami :

To jest mapa

Europa to

Polska leży Europy.

Mieszkając w Polsce, mieszkamy

Jesteśmy więc

kontynent, Europy, w Europie, w środku, Europejczykami

8. Drama: Powitanie krajów ubiegających się o przystąpienie do Unii Europejskiej.
Uczniowie stoją w luźnej grupie, witają się z każdym inaczej, ale bez słów (uścisk dłoni, ukłon, uśmiech, pozdrowienie uniesioną ręką).
9. Działania pisemne na liczbach w zakresie miliona. Porównywanie różnicowe.
- Porównywanie długości granic państw sąsiadujących ze sobą.
 - Porównywanie powierzchni państw.
 - Układanie i rozwiązywanie zadań.
10. Zapoznanie uczniów z wierszem Wandy Grodzińskiej pt. „Braciszkwie z całego świata”.

Braciszkwie z całego świata

*Odmienna jest nasza mowa,
ogromny dzieli nas świat,
lecz wszyscy znamy te słowa
największe : siostra i brat.*

*Oplećmy ziemię radośnie
przez morze i lądy w krąg,
niech miłość i pokój wyrośnie
z dziecięcych złączonych rąk.*

11. Określanie nastroju wiersza i krótka analiza.
12. Przedstawienie środkami malarskimi ilustracji do wiersza „Braciszkwie z całego świata”.
13. Praca domowa.

Uzupełnij zdania :

Gdybym był prezydentem Białej Podlaskiej

Gdybym był prezydentem Polski

Gdybym był prezydentem Europy

14. Podsumowanie zajęć i ocena uczniów za aktywność.

Opracowały:

Izabela Daniluk

Beata Żukowska

nauczycielki Szkoły Podstawowej Nr 9

Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie szóstej

TEMAT: Jestem Europejczykiem... Ćwiczenia utrwalające pisownię wyrazów wielką literą.

Czas lekcji: 90 minut

Cele:

uczeń:

- zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni wyrazów wielką literą
- umie posługiwać się słownikiem ortograficznym
- rozróżnia części mowy
- odmienia rzeczownik przez przypadki, oddziela końcówkę od tematu, wypisuje tematy oboczne, nazywa oboczności
- tworzy wyrazy pokrewne
- korzysta z różnych źródeł informacji, np. encyklopedii, przewodnika turystycznego, atlasu geograficznego, mapy
- współpracuje w grupie

Metody pracy: działań praktycznych

Formy pracy: indywidualna, zespołowa

Pomoce dydaktyczne:

- tekst J. Trencsenyi-Waldapfel „Mit o Europie”
- krzyżówka
- mapa Europy, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, wycinki z czasopism
- encyklopedie PWN
- słowniki ortograficzne
- tekst z lukami
- gazetka tematyczna „Witaj Europo”
- szary papier, mazaki, kredki, widokówki

Przebieg lekcji:

1. Rozwiązanie krzyżówki (hasło „Europa”).
2. Odczytanie przez nauczyciela fragmentu tekstu „Mit o Europie”.
3. Wyjaśnienie pochodzenia nazwy kontynentu europejskiego.
4. Wykonanie ćwiczenia słownikowego (tworzenie rzeczowników
5. i przymiotników, uzasadnienie pisowni wyrazów).

Nazwa kontynentu	Nazwa mieszkańca	Forma przymiotnika w r. męskim
Europa
Azja
Ameryka

6. Podanie tematu lekcji.
7. Rozwiązywanie ćwiczeń (KARTA PRACY UCZNIA).
8. Praca w grupach:
 - uczniowie losują kartkę z nazwą kraju (Polska, Grecja, Włochy, Francja, Czechy),
 - korzystając z encyklopedii PWN, map, atlasów, przewodników, opracowują trasę podróży po wybranym kraju,
 - prezentacja prac grup.
9. Podsumowanie:
 - a) utrwalenie zasad pisowni wyrazów wielką literą,
 - b) ocena pracy uczniów.
10. Praca domowa:
 - a) Uzupełnij tekst z lukami, wpisując właściwą literę.
 - b) Zredaguj krótką reklamę swego miasta lub regionu, by zachęcić rówieśników z państw europejskich do przyjazdu do Polski.

Opracowała:
Beata Chudek
nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 9

SZANOWNI PAŃSTWO

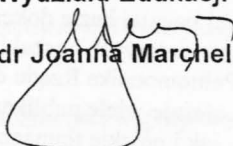
Oddając na Państwa ręce kolejną publikację Biuletynu Informacyjno-Metodycznego wyrażam nadzieję, że będzie ona pomocna w realizacji treści nauczania i wyposażania uczniów w wiedzę o otaczającym nas świecie.

Publikacja może stać się przydatną w wydobywaniu w procesie edukacji wielorakich wartości ponadregionalnych, ponadpaństwowych i ogólnoludzkich.

Prezentowane w biuletynie materiały pozwolą pełniej kształtować u młodych ludzi postawy nastawione na zrozumienie różnych ludzkich kultur.

Po gorącej tegorocznej kanikule zachęcam Państwa do lektury.

**Naczelnik
Wydziału Edukacji
dr Joanna Marchel**

KARTA PRACY UCZNIĄ

1. *Odmień przez przypadki w liczbie pojedynczej rzeczownik „Europa”, oddziel końcówki od tematu, wypisz tematy oboczne, nazwij oboczności:*

L. poj.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

tematy oboczne

.....

oboczności

.....

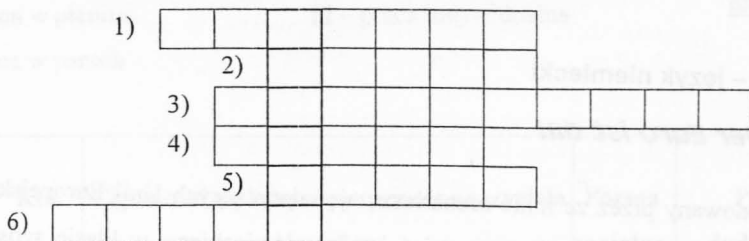
2. *Dopisz wyrazy pokrewne do słów:*

- a) kontynent
- b) Polska
- c) Warszawa
- d) Biała Podlaska

3. *Z jakim krajem kojarzysz?*

Pamiętaj o właściwej pisowni! Od nazwy kraju utwórz przymiotnik w rodzaju męskim.

	KRAJ	STOLICA	PRZYMIOTNIK
e) walki byków
f) wieżę Eifflea
g) Wilanów
h) górę Olimp
i) Nerona
j) mur dzielący	mur
miasto na dwie			
części			

KRZYŻÓWKA

- 1) „placzące” drzewo
- 2) inaczej droga
- 3) synonim wyrazu kolega
- 4) Bałtyckie lub Śródziemne
- 5) piaszczysta nad morzem lub jeziorem
- 6) rzeka, która płynie przez Białą Podlaskę

TEKST Z LUKAMI

Patrząc na mapę kontynentu ...uropejskiego, widzimy na jego zachodnim krańcu Półwysep ...beryjski. Od reszty ...uropy oddzielają go Góry ...ireneje, a od ...fryki – Cieśnina ...ibraltarska. Jest oblewany przez wody Oceanu Atlantyckiego i Morza ...ródziemnego. Na półwyspie leżą tylko dwa państwa: ...ortugalia i ...iszpania, której stolicą jest ...adryt.

Scenariusz zajęć o Unii Europejskiej w szkole podstawowej- klasa szósta

Przedmiot – język niemiecki

Temat: Der Euro ist da!

Proponowany przez ze mnie scenariusz zajęć dotyczących Unii Europejskiej można wykorzystać w ramach dodatkowych zajęć języka niemieckiego w klasie szóstej szkoły podstawowej. W procesie tworzenia tego scenariusza założyłam, że odbiorcami moimi będą uczniowie z klasy autorskiej o profilu integracji europejskiej, którzy zdobyli już w języku ojczystym wiedzę o państwach Unii Europejskiej. Jestem nauczycielem języka niemieckiego w takiej klasie i wiem z jakim zaangażowaniem dzieci uczą się tego języka, więc moje założenia są realne. Dlatego wykorzystałam tutaj tekst dotyczący waluty krajów Unii w języku niemieckim.

Proponowane ćwiczenia mają na celu utrwalenie podstawowych wiadomości o Unii Europejskiej z jednej strony, z drugiej zaś zaprezentowanie ich w języku niemieckim. Ponieważ zaś nauka języka obcego nie powinna ograniczać się tylko do opanowania struktur gramatycznych i leksyki, ale również poznania kultury, zwyczajów i przede wszystkim zachowań z życia codziennego, myślę, że zajęcia takie urozmaicą proces nauczania tego języka, a jednocześnie pomogą pokonać wszelkie obawy, niepewności związane z potencjalną wizytą w kraju naszych sąsiadów.

Cele zajęć:

- * Uczeń potrafi nazwać w języku niemieckim państwa należące do Unii Europejskiej
- * Uczeń potrafi rozpoznać walutę obowiązującą w krajach Unii,
- * Uczeń wskazuje na mapie Europy państwa Unii Europejskiej i ich stolice oraz poprawnie czyta ich nazwy w języku niemieckim
- * Uczeń zna oznaczenia międzynarodowe krajów Unii.
- * Uczeń wie w jakich państwach UE obowiązuje waluta euro, a które nie przyjęły tej waluty
- * Uczniowie pomagają sobie wzajemnie podczas pracy w parach.

W scenariuszu zajęć używam następujących skrótów:

N – nauczyciel

U – uczeń, uczniowie, uczennice

PL – praca w plenum

PI – praca indywidualna

PP – praca w parach

Czas	Kto	Czynności wykonywane przez nauczyciela i uczniów	Forma socjalna	Pomoce dydaktyczne
2'	N U	<u>Czynności organizacyjne</u> Nauczyciel wita uczniów, dyżurny informuje o nieobecnych.	PL	
2'	N U	<u>Rozgrzewka językowa</u> Nauczyciel prezentuje fragmentami za pomocą grafoskopu folię przedstawiającą fizyczną mapę Europy. Taka forma ćwiczenia ma za zadanie pobudzić ciekawość uczniów, zaktywizować słownictwo, a także wprowadza element rywalizacji pomiędzy uczniami; każdy pragnie prawidłowo rozpoznać i nazwać w języku niemieckim przedstawiany obiekt. Nauczyciel zadaje przy tym pytanie do uczniów: <i>Was ist das?</i>	PL	Folia nr 1, grafoskop
4'	N N/U	Ewentualnie: <i>Wie heißt der Kontinent?</i> <u>Prezentacja nowego materiału</u> a) Nauczyciel prezentuje za pomocą grafoskopu kolejną folię. Przedstawia ona mapę polityczną Europy; przy czym nazwy państw są w języku niemieckim. Nauczyciel czyta nazwy państw, uczniowie powtarzają je głośno. Następnie jako utrwalenie prawidłowej wymowy nowych wyrazów zadaje następujące pytania: <i>– An welche Länder grenzt Polen?</i>	PL	Folia nr 2, grafoskop

1'	U	<p>– <i>An welche Länder grenzt Deutschland?</i> – <i>An welche Länder grenzt Österreich?</i></p>	PL	Folia nr 2, grafoskop
8'	U	<p>b) Na prezentowanej mapie Europy nazwy państw Unii Europejskiej są podkreślone. Zadaniem uczniów jest odgadnięcie wspólnej cechy zaznaczonych na mapie krajów. Pomocnicze pytanie: – <i>Was Gemeinsames haben diese Länder?</i> <i>(Das sind die Länder der Europäischen Union)</i></p> <p>Oczywiście chodzi tu o przynależność krajów do Unii Europejskiej.</p> <p>Uczniowie zapewne wiedzą, które państwa należą do Unii, ale nowym elementem są te nazwy zaprezentowane w języku niemieckim.</p>	PP	
4'	U	<p>c) Uczniowie pracują parami i otrzymują kopie z tekstem (wywiad). Nie jest on jednak kompletny. Po lewej stronie znajdują się pytania w poprawnej kolejności, natomiast po stronie prawej odpowiedzi do nich, ale w kolejności przypadkowej. Zadaniem uczniów jest przyporządkować odpowiedzi do pytań. Chętni uczniowie czytają poprawną wersję tekstu głośno, pozostali sprawdzają poprawność wykonania ćwiczenia.</p>	PL	Karta pracy nr 1
4'	U	<p><u>Ćwiczenia utrwalające</u></p> <p>a) Następne ćwiczenie sprawdza zrozumienie tekstu. Uczniowie powinni dokończyć zdanie wybierając jeden z trzech zwrotów lub wyrazów adekwatnych do treści wywiadu. To zdanie wykonują samodzielnie. Podczas głośnego odczytania zamieniają się kartkami i sprawdzają ćwiczenie sobie nawzajem.</p>	PI	Karta pracy nr 1 i nr 2
4'	U		PI	Karta pracy nr 1 i nr 3
5'	U	<p>b) Uczniowie otrzymują mapki Europy analogiczne jak na folii nr 2. Zadaniem ich jest zamalowanie powierzchni tych krajów Unii Europejskiej, w których obowiązującą walutą jest euro. Informacje te muszą wyszukać w tekście wywiadu.</p>	PL	Karta pracy nr 3 niemiecka polityczna mapa Europy
7'	U		PP	

		<p>c) Do kontroli poprzedniego zadania wykorzystujemy niemiecką polityczną mapę Europy. Zadaniem uczniów jest wskazanie państw, w których obowiązuje euro i ich stolic na mapie i głośne odczytanie.</p>	PI	Komplet 12 monet euro
3'		<p>d) Uczniowie otrzymują komplet monet euro pochodzących z 12 krajów Unii, po jednej z każdego państwa. Można do tego ćwiczenia wykorzystać dostępny na polskim rynku tekturowy bilon euro. Zadanie uczniów polega na wybraniu monet z krajów niemieckojęzycznych.</p> <p>Aby sprawdzić to ćwiczenie uczniowie muszą ułożyć przygotowane wcześniej puzzle – monety. Z puzzli ułożą 3 elementy: rewersy euro z Niemiec i Austrii oraz awersy monet euro. Po ułożeniu sprawdzają, czy wybrane wcześniej monety są takie jak na ułożonych puzzlach. Ułożone monety wklejają do zeszytu.</p>	PI	Koperta nr 1
	U	<p>*Należy tutaj ponownie podkreślić, że awersy wszystkich monet euro są jednakowe, bez względu na kraj ich pochodzenia.</p>		Karta pracy nr 4
		<p><u>Ćwiczenia podsumowujące</u></p>		
1'	U	<p>a) Zadaniem uczniów jest rozszyfrowanie nazw państw poprzez przestawianie fragmentów wyrazów i wpisanie ich w diagram. Zaznaczone pola utworzą rozwiązanie, które należy zapisać jako temat lekcji w zeszycie (powstałe hasło jest jednocześnie tytułem tekstu)</p>		
3'	U	<p>Ćwiczenie to ma na celu utrwalenie poprawnej pisowni wyrazów, ponieważ diagram ma określoną ilość kretek w każdej linii, uczeń jest niejako zmuszony zwrócić uwagę na poprawny ortograficznie zapis; czyni to jednak w formie zabawy.</p>	PI	Tablica
		<p>Thema: Der Euro ist da!</p>		Karta pracy nr 5

1'	<p>b) Każdy uczeń otrzymuje kartę pracy nr 6 znajdującą się oznaczenia międzynarodowe państw, które często widnieją na samochodach. Zadaniem każdego ucznia jest przyporządkowanie znaczków z literkami do poszczególnych nazw państw.</p> <p>*Inna forma tego ćwiczenia: można przygotować duży diagram i przykleić go na tablicy. Uczniowie odgadując nazwy poszczególnych krajów wpiszą je do diagramu, a następnie przygotować na oddzielnych kartkach znaczki z oznaczeniami międzynarodowymi i polecić je przyporządkować do nazw państw.</p> <p><u>Praca domowa</u></p> <p>W tekście wywiadu była również wzmianka o banknotach euro, dlatego jako pracę domową uczniowie otrzymają elementy banknotów euro lub karty pracy nr 6a i 6b (znajdują się na nich elementy banknotów). Karta pracy nr 6a przedstawia banknoty euro, które należy uzupełnić fragmentami odpowiednich banknotów z kart pracy nr 6b, tak aby powstały całe banknoty. W tym celu elementy z karty pracy nr 6b należy wyciąć i nakleić je na kartę pracy nr 6a.</p>	PL	<p>Elementy banknotów euro lub Karta pracy nr 6a i nr 6b</p>
----	--	----	--

Opracowała:

Małgorzata Bierczyńska-Osuch

nauczycielka Szkoły Podstawowej Nr 9

Karta pracy nr 1

Verbinde Fragen mit den passenden Antworten.

(Połącz pytania z pasującymi do nich odpowiedziami.)

Seit dem ersten Januar 2002 gilt in vielen europäischen Ländern eine neue, gemeinsame Währung – der Euro.

Wie viel ist ein Euro wert und wie kann man ihn abkürzen?

Ja. Die Münzen gibt es für Cents* (1, 2, 5, 10, 20) sowie für 1 und 2 Euro.

Was ist der höchste Euro-Schein?

Nein. Nur in den 12 EU-Staaten, die sich zur Währungsunion zusammengeschlossen haben, das sind Belgien, Deutschland, Finnland, Frankreich, Griechenland, Irland, Italien, Luxemburg, die Niederlande, Österreich, Portugal, Spanien. Drei Staaten der Europäischen Union, England, Schweden und Dänemark wollen noch abwarten und sich später anschließen.

Gibt es auch Euro-Münzen?

Ein Euro ist knapp 14 Schilling wert und ca. 2 Mark. Die Abkürzung ist ein rundes E mit zwei Querstrichen.

Wie sehen die Münzen aus?

Jede Münze hat eine europäische Vorderseite (gleich für alle EU** -Staaten) und eine nationale Rückseite. Zum Beispiel zeigt der österreichische Euro den Kopf von Bertha von Suttner und der deutsche Euro den deutschen Adler. Es ist aber klar, dass der österreichische Euro in Helsinki genauso gültig ist wie ein finnischer Euro in Wien.

Kann man mit dem Euro in ganz Europa zahlen?

Die 500-Euro Banknote. Daneben gibt es noch Banknoten zu 200, 100, 50, 20, 10 und 5 Euro.

* 100 Cent = 1 Euro

** EU = die Europäische Union

Karta pracy nr 2

Ergänze die Sätze. Wähle a), b) oder c)!

(Uzupełnij zdanie wybierając a), b) lub c)!

1. Es gibt keinen
 - a) 2 Euro-Schein.
 - b) 20 Euro-Schein.
 - c) 200 Euro-Schein.

2. Ein Euro ist knapp wert.
 - a) ca. 14 Mark
 - b) ca. 2 Schilling
 - c) ca. 2 Mark

3. Die Euro-Münzen gibt es für Cents.
 - a) 1, 2, 5, 20
 - b) 1, 2, 5, 10, 20
 - c) 1, 5, 10

4. Die europäische Vorderseite jeder Münze ist gleich für alle EU-Staaten, das heißt
 - a) Die Vorderseite jeder Münze sieht anders aus.
 - b) Die Vorderseite jeder Münze sieht wie die Rückseite aus.
 - c) Die Vorderseite jeder Münze sieht gleich aus.

5. Der deutsche Euro-Münze zeigt
 - a) den deutschen Adler
 - b) den Kopf von Bertha von Suttner
 - c) Wien

6. Mit dem Euro kann man in zahlen.
 - a) 3 EU-Länder
 - b) 15 EU-Länder
 - c) 12 EU-Länder

Karta pracy nr 3

Male die EU-Länder aus, in denen man mit Euro zahlen kann.
(Zamaluj powierzchnie tych krajów, w których obowiązuje euro)

EDUKACJA EUROPEJSKA

Polska leży w Europie, a jej historia, teraźniejszość i przyszłość są ściśle powiązane z wydarzeniami, które kształtują nowe oblicze naszego kontynentu. Tak więc rozumienie tego co się dzieje w Europie, jest niezbędnym warunkiem zrozumienia wydarzeń, które rozgrywają się w naszym kraju. Dotyczy to zarówno polityki, ekonomii, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa państwa, jak i życia kulturalnego i umysłowego.

W otoczeniu polskiej szkoły zmieniło się już dużo, ale zmienić się musi jeszcze więcej. Dla wielu pedagogów wątek edukacji europejskiej w polskiej oświacie jest częścią edukacji obywatelskiej, uczącej zasad demokracji i poruszanie się w systemie państwa prawa.

Zgodnie z najnowszymi założeniami programowymi problematyka integracji powinna być obecnie na każdym etapie kształcenia. Nowe podręczniki w przystępny sposób mają przybliżyć uczniom szczególnie trudne aspekty procesu integracyjnego. Nauczyciele mogą skorzystać z pakietu multimedialnego **Europa na co dzień**, pomysłowych scenariuszy lekcji (Europa – Twoja długoterminowa lokata, Polacy i Niemcy w nowej Europie, Integrująca się Europa), wydawanych przez Centralny Ośrodek Szkolenia nauczycieli przy wsparciu środków z funduszu PHARE. Wydawnictwa szkolne i naukowe proponują szereg tytułów związanych z tematyką unijną.

Uczniowie i nauczyciele uczestniczący w realizowaniu europejskiego wymiaru w edukacji mają do dyspozycji nowe instrumenty dydaktyczne. Są nimi światowe sieci komputerowe (WAN – wide area network), a zwłaszcza sieć INTERNETU. Należy zaznaczyć, że nie jest to zwykły kolejny krok dydaktyczny. Zastosowanie sieci INTERNET w nauczaniu, to jedno z najważniejszych wydarzeń edukacyjnych XX wieku i ogromny przełom jakościowy w nauce. Globalna sieć jest nieocenionym źródłem wiedzy, a niedoścignionym wzorem jest oficjalna strona Unii Europejskiej. Można zaryzykować stwierdzenie, że zawiera ona wszystkie informacje o UE. Polskie strony o tej tematyce nie są gorsze: na szczególną uwagę zasługuje witryna Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana (Por. www.schuman.org.pl). Zawiera pełne elektroniczne wersje wszystkich publikacji fundacji (m.in. wydawanego rokrocznie Almanachu pozarządowych organizacji europejskich), może też dzięki bogatej bazie dokumentów i adresów innych stron – stanowić >furtkę< do internetowych poszukiwań.

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Integracji Europejskiej oraz Pomocy Zagranicznej oferuje wiele publikacji, tak w języku angielskim, francuskim i niemieckim, jak i polskie tłumaczenie tych materiałów, mapy, foldery i inne pomoce dydaktyczne.

Karta pracy nr 5

Ordne Symbole den entsprechenden Staaten zu.

(Przyporządkuj symbole do odpowiednich nazw państw)

1. Deutschland
2. England
3. Frankreich
4. Griechenland
5. Luxemburg
6. Österreich
7. Portugal
8. Finnland
9. Spanien
10. Italien
11. Dänemark
12. Irland

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA – EDUKACJA EUROPEJSKA

Poniżej przedstawiam plan realizacja ścieżki edukacyjnej – Edukacja Europejska na lekcjach geografii w klasach I – III gimnazjum. Zaplanowane tematy dotyczące EE znajdują się w opracowanych przeze mnie rozkładach materiału nauczania geografii w poszczególnych klasach w gimnazjum.

Kolejność proponowanych tematów w tych klasach ułożyłam na podstawie programu nauczania geografii w gimnazjum wydawnictwa Nowa Era (wariant II).

Podręcznik pierwszy – „Ziemia nasza planeta” – moduł 1

Podręcznik drugi – „Geografia Polski” – moduł 2

Podręcznik trzeci – „Geografia regionalna świata”

Klasa	Zakres treści programowych ścieżki	Temat
II	Polska w Europie; przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.	1. Położenie fizyczne – geograficzne i geopolityczne Polski w Europie. 2. Polska w Europie i jej najbliżsi sąsiedzi. 3. Euroregiony i ich działalność.
II	Jednolity Rynek Europejski (swobodny przepływ osób, towarów, kapitału i usług); waluta europejska.	4. Rozwój gospodarczy Polski na tle innych krajów w Europie. 5. Znaczenie współpracy międzynarodowej w gospodarce naszego kraju.
III	Cele i założenia Wspólnot Europejskich; krótka historia traktatów.	6. Etapy tworzenia Unii Europejskiej i jej rozwój. 7. Państwa członkowskie Unii Europejskiej.
III	Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Europejski Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Rewidentów Księgowych.	8. Instytucje Unii Europejskiej ich siedziby oraz najważniejsze zadania. Symbole Unii Europejskiej.
III	Proces integracji Polski z UE; procedury negocjacyjne; koszty i korzyści wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej dla polskiego obywatela.	9. Etapy integracji Polski z Unią Europejską. 10. Polska wobec Unii Europejskiej. 11. Koszty i korzyści wynikające dla Polski ze strategii Unii Europejskiej.
III	Grupa Wyszehradzka; inne organizacje regionalne.	12. Współpraca Polski z innymi organizacjami gospodarczymi na świecie.

Opracowała:

Beata Żelisko

nauczyciel Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1

Sprawdzian wiadomości z realizowanej ścieżki-Edukacja Europejska w gimnazjum.

1. Na konturowej mapie Europy w obrębie danego państwa sporządź wykresy słupkowe przedstawiające gęstość zaludnienia z następujących danych statystycznych (Zał.):

Polska	–	124 os/km ²
Niemcy	–	230 os/km ²
Czechy	–	130 os/km ²
Słowacja	–	110 os/km ²
Ukraina	–	83 os/km ²
Białoruś	–	49 os/km ²
Litwa	–	57 os/km ²
Rosja	–	9 os/km ²

Przyjmując 1cm = 100 os/km²

2. Na zamieszczonej mapie zaznacz kolorem niebieskim państwa należące do UE, a kolorem żółtym stowarzyszone z UE (Zał.).
3. Hymnem Unii Europejskiej jest:
4. „Dolarem Europy” jest:
5. Flaga Unii Europejskiej ma niebieskie tło, na którym widnieje:
- 7 żółtych gwiazdek
 - 10 żółtych gwiazdek
 - 12 żółtych gwiazdek
 - 15 żółtych gwiazdek
6. Przelomowe znaczenie dla procesu integrowania się krajów w ramach Unii Europejskiej miał traktat podpisany w 1992 roku w:
- Strasburgu
 - Brukseli
 - Maastricht
 - Rzymie
7. Państwami zakładającymi UE były:
- Belgia, Dania, Francja, Holandia, Niemcy, Włochy
 - Belgia, Włochy, Niemcy, Francja, Luksemburg, Holandia
 - Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Holandia, Włochy, Luksemburg
 - Irlandia, Luksemburg, Włochy, Belgia, Niemcy, Francja

8. Pierwszą Wspólnotą Europejską – EWWiS (Europejska Wspólnota Węgla i Stali) powołano w:

- a) 1953 roku
- b) 1952 roku
- c) 1951 roku
- d) 1950 roku

9. Rada Unii Europejskiej w składzie której są ministrowie 15 państw ma swoją siedzibę w:

- a) Strasburgu
- b) Luksemburgu
- c) Brukseli
- d) Genewie

10. Połącz strzałkami daty z głównymi wydarzeniami związanymi z integracją europejską Polski

a) 16 XII 1991	A) - początek negocjacji
b) 8 IV 1994	B) - układ o stowarzyszeniu z UE
c) 31 III 1998	C) - zgłoszenie wniosku

11. Podaj pełne nazwy międzynarodowych organizacji, do których należy Polska:

- a) ONZ -
- b) UNESCO -
- c) OBWE -
- d) NATO -

12. Wyjaśnij główne założenia wspólnoty w ramach Unii Europejskiej:

- Swobodny przepływ towarów -
- Swobodny dostęp do usług -
- Swoboda w osiedlaniu się i podejmowaniu pracy -
- Swobodny przepływ kapitału -

SPIS TREŚCI

	str.
Edukacja europejska	1
Integracja europejska na płaszczyźnie oświatowej.....	5
Metody aktywizujące wykorzystywane w czasie zajęć z zakresu edukacji europejskiej.....	8
Scenariusz lekcji j.polskiego w klasie szóstej.....	12
Scenariusz zajęć zintegrowanych dla klasy trzeciej z edukacji europejskiej.....	22
Scenariusz lekcji j.polskiego w klasie szóstej.....	25
Scenariusz zajęć o Unii Europejskiej w szkole podstawowej – klasa szósta.....	29
Ścieżka edukacyjna – edukacja europejska.....	39
Sprawdzian wiadomości z realizacji ścieżki – edukacja europejska w gimnazjum.....	40

Ogółem zgromadzono kilka tysięcy broszur informacyjnych i publikacji profesjonalnych, przygotowanych przez organizatorów i gości różnego rodzaju konferencji.

Za pośrednictwem uczestników tychże spotkań (np. II Forum Młoda Europa) materiały te trafiają do bibliotek i tam stają się załącznikiem tzw. regałów europejskich. Wiele z tych publikacji jest dostępnych w przedstawicielstwie Unii Europejskiej w Warszawie, często w nowych wydaniach. Zawierają one wiele informacji o charakterze źródłowym, obejmujących historię integracji, dotyczącą struktur i sposobu funkcjonowania instytucji Wspólnot Europejskich. Faktem jest, iż te wydawnictwa nie są w stanie wypełnić luki informacyjnej na temat wiedzy o Europie, zwłaszcza, że polska młodzież jest zainteresowana nie tylko poznaniem historii Europy, ale i jej wartościami kulturalnymi, tradycją sztuką i literaturą, pragnie też poznać środowiska rówieśnicze w poszczególnych krajach europejskich. Zdobywanie wiedzy o Unii Europejskiej wymaga jedynie dobrej woli i chęci, a ekspertem w tej materii można zostać przy minimalnym nakładzie środków.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej edukacja europejska w polskich szkołach powinna spełniać następujące założenia (Por. www.men.waw.pl):

CELE EDUKACYJNE:

1. Określenie miejsca i roli Polski i Polaków w integrującej się Europie.
2. Rozwijanie tożsamości europejskiej budowanej na gruncie miłości domowej i wielkiej ojczyzny.
3. Ukazywanie procesu integracyjnego środka prowadzącego do przyspieszenia transformacji ustrojowej i osiągnięcia warunków do długofalowego rozwoju kraju.

ZADANIA SZKOŁY:

1. Ukazanie zasad funkcjonowania najważniejszych organizacji europejskich.
2. Zapoznanie z celami, podstawami ustrojowymi i instytucjonalnymi Unii Europejskiej.
3. Wskazywanie konkretnych form i możliwości współpracy młodzieżowej oraz uczestnictwa w życiu publicznym zintegrowanej Europy.

TREŚCI:

1. Polska w Europie- Przykłady najważniejszych wzajemnych stosunków między, Polską a innymi Państwami europejskimi w przeszłości.
2. Zasady ładu europejskiego opartego na wspólnej, historycznej podstawie cywilizacyjnej: filozofii greckiej, prawie rzymskim i Biblii.
3. Twórcy Wspólnot Europejskich: R. Schuman, A. De Gasperi, K. Adenauer i inni.
4. Cele i założenia Wspólnot Europejskich. Krótka historia traktatów.
5. Wielość koncepcji rozwoju Unii Europejskiej.
6. Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Europejski Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Rewidentów Księgowych.
7. Jednolity rynek Europejski (swobodny przewóz osób, towarów, kapitału i usług). Waluta europejska.
8. Polityka edukacyjna UE: między odrębnością programową i formami współdziałania. Programy współpracy i wymiany młodzieży. Wymienialność dyplomów. Nauka języków obcych.
9. Proces integracji Polski w UE. Procedury negocjacyjne. Koszty i korzyści wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej dla polskiego obywatela.
10. Bezpieczeństwo europejskie. NATO, OBWE, ONZ
11. Rada Europy
12. Grupa Wyszehradzka. Inne organizacje regionalne.
13. Prawa człowieka.
14. Duchowy wymiar wspólnoty europejskiej (przesłanie Jana Pawła II) .

OSIĄGNIĘCIA:

1. Rozumienie procesów integracyjnych zachodzących w Europie.
2. Wyjściowa postawa otwartości i dialogu, wnosząca się ponad uprzedzenia i stereotypy etniczne.
3. Znajomość najważniejszych instytucji europejskich.
4. Przykłady umiejętności potrzebnych w nawiązaniu współpracy europejskiej na poziomie indywidualnym, grupowym i państwowym.
5. Przyczynianie się do powstawania świadomości: jestem Polakiem, więc jestem Europejczykiem.

Nauczyciele i wychowawcy starają się, by edukacja europejska była oparta na formach interdyscyplinarnych. Spójną całość tworzą treści dydaktyczne różnych przedmiotów (np. geografii, historii, wiedzy o społeczeństwie, literatury) oraz lekcje wychowania, zajęcia wychowania fizycznego, wspólne wycieczki lub inne formy zorganizowanego czasu wolnego, podczas którego przekazywana jest wiedza.

Ważne jest nie tylko uczenie młodzieży o Europie, bo to już stało się faktem, lecz przygotowanie jej dla Europy. Ta proeuropejska edukacja nie powinna być skierowana wyłącznie do dorastającej młodzieży, dla której na ogół przygotowuje się większość między narodowych programów i działań. Powinna dotyczyć także młodszych grup, które często są bardziej chłonne i bardziej otwarte na nowości.

Opracowała:

Iwona Kulhawczuk

nauczyciel Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1

PRZYPISY:

1. Forum Młoda Europa, Biblioteka Europejska nr 5, Komitet Integracji Europejskiej, Warszawa 1997.
2. Kostyła J., Remisiewicz M.: Euroedukacja, „Wprost” 1999/50,/dodatek;
3. Otwarte techniki innowacji pedagogicznych Zeszyt1/2 „Edukacja 2000” CODN Warszawa 1999
4. Program Informowania Społeczeństwa, Integracja Polski z Unią Europejską Warszawa 1999
5. www.schuman.org.pl;
6. www.men.waw.pl;

INTEGRACJA EUROPEJSKA NA PŁASZCZYŹNIE OŚWIATOWEJ

Integracja europejska jest najpoważniejszym procesem gospodarczym, politycznym i społecznym jaki dokonuje się wśród państw Starego Kontynentu. Obecnie jesteśmy świadkami tworzenia wspólnej polityki gospodarczej, która dotyczy przede wszystkim finansów, rolnictwa, spraw socjalnych, wyrównania poziomów rozwoju między poszczególnymi regionami Unii Europejskiej, nauki i techniki, restrukturyzacji przemysłu, zasad konkurencji, energetyki i transportu.

Oświata nie została uznana za sektor polityki Unii Europejskiej podlegający procesowi zjednoczenia, co związane jest z brakiem koncepcji jednolitej szkoły europejskiej, tworzonej na wzór jednolitego wspólnego rynku. Kwestie polityki edukacyjnej regulowane są na poziomie narodowym, a nie unijnym, zgodnie z zasadą subsydiarności. Oznacza to, że każde państwo UE posiada własny odrębny system edukacyjny. Unia Europejska respektuje odpowiedzialność państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów oświatowych.

System oświatowy każdego z państw członkowskich powstawał przez wieki. Dostosowywano go do określonych warunków ekonomicznych, społecznych, ustrojowych oraz kulturalnych. Unia Europejska nie wytworzyła wspólnej polityki edukacyjnej w znaczeniu w jakim mówimy na przykład o Wspólnej Polityce Rolnej.

W ramach polityki oświatowej Unii Europejskiej powstało i funkcjonuje wiele programów wspierających rozwój edukacji np.: SOKRATES, MŁODZIEŻ, LEONARDO DA VINCI.

Państwa „piętnastki” nakreśliły jednak kierunki wspólnej polityki oświatowej – poprawa jakości kształcenia, wyrównanie szans edukacyjnych, wykreowanie nowego modelu nauczyciela, decentralizacja w administrowaniu oświaty.

We wszystkich projektach i deklaracjach UE podkreśla się dążenie do modernizacji systemu oświaty, do sprawniejszego funkcjonowania szkolnictwa oraz podniesienia jakości kształcenia z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć nauki i techniki. „Piętnastka” zmierza do zredukowania zjawiska drugoroczności przez reformy programów nauczania poszczególnych przedmiotów. Ocena szkolna przestaje być kryterium selekcji, a staje się narzędziem kierującym procesem uczenia się.

Nowe rozwiązania poprawy jakości kształcenia uwzględniają racjonalne rozłożenie materiału nauczania w poszczególnych latach nauki, usunięcie z programów nauczania i podręczników nadmiaru materiału o charakterze encyklopedycznym oraz wprowadzenie do programów obowiązkowej nauki języka obcego oraz wiedzy o życiu i kulturze innych państw UE.

Coraz większą wagę przykładą się do umiejętności zdobywania informacji i interpretacji faktów, korzystania z komputerów oraz analizy aktualnych problemów. W centrum zainteresowania staje się sam uczeń ze swoimi predyspozycjami i umiejętnościami, a nie treści wymagane w obrębie nauki danego przedmiotu.

Najbardziej widoczne znaki demokratyzacji oświaty to wydłużenie obowiązku szkolnego, wzrost liczby uczniów na szczeblu szkolnictwa średniego i wyższego oraz ułatwiony dostęp do większości typów szkół. Obecnie równość szans edukacyjnych w UE wiąże się z problemem integracji dzieci emigrantów oraz uczniów niepełnosprawnych w struktury szkolnictwa powszechnego, z walką przeciwko wszelkim formom dyskryminacji, zapobieganiem wtórnemu analfabetyzmowi, a także z propagandą na rzecz ochrony zdrowia i życia uczniów. Jednym z zadań stawianych przed oświatą jest przeciwdziałanie alienacji ze względów społecznych, ekonomicznych czy fizycznych. Spowodowało to pojawienie się nowego zjawiska tzw. pozytywnej dyskryminacji, która oznacza traktowanie w szczególności sposób tych dzieci. W państwach członkowskich Unii Europejskiej występuje stała tendencja do wydłużania obowiązkowej nauki szkolnej. Z jednej strony jest to powodowane przez wiarę w rosnącą wartość wykształcenia, z drugiej strony przedłużenie obowiązkowej nauki szkolnej opóźnia wejście na rynek pracy nowych jednostek, które mają trudniejszy start w dobie rosnącego bezrobocia. Okres obowiązującego kształcenia w UE wynosi 8,9,10,11 i więcej lat. Przedłużenie obowiązkowej nauki szkolnej ma też swoje minusy, a mianowicie należy przygotować dobre warunki nauki dla większej liczby uczniów, i co ważniejsze, pojawia się problem pracy z uczniami słabo umotywowanymi.

Kolejnym elementem polityki oświatowej „piętnastki” jest stworzenie nowego modelu nauczyciela. Powinien mieć on wykształcenie akademickie, umieć uczyć się innowacyjnie, a jednocześnie kształtować tę umiejętność u swoich uczniów. Racjonalnie i szybko reagować na wszystko co postępowe i twórcze. Nauczyciele powinni mieć zamiłowanie do swej pracy oraz ustawicznie doskonalić umiejętności zawodowe. Podstawowym założeniem jest to, aby wszystkim kandydatom do zawodu nauczyciela, bez względu na typ szkoły, szczebel i specjalizację zapewnić wykształcenie wyższe. Wykształcenie nauczyciela musi obejmować minimum trzyletnie studia wyższe, a także praktykę. Promuje się także doskonalenie kadry nauczycielskiej, tworząc nieustannie instytucje i organizacje koordynujące doskonalenie zawodownauczycieli. W niektórych krajach dostosowano bodźce płacowe: doskonalenie zawodowe jest kryterium awansu zawodowego.